

Núria Parlon: “Un pacte PP-PSOE no es pot produir perquè molts ens donaríem de baixa del partit”

Núria Parlon (Barcelona, 1974) va arribar a l'alcaldia de Santa Coloma de Gramenet de manera inesperada i traumàtica, després que el llavors alcalde fos imputat en el 'cas Pretòria'. Tot i les crisis del PSC, Parlon ha aconseguit revalidar la confiança dels colomencs en dues ocasions i s'ha convertit en una de les alcaldies socialistes més consolidades. Avui la vara d'alcaldessa reposa damunt un moble al seu despatx, a l'Ajuntament, al costat d'un record per a Lluís Hernández, el primer alcalde de Santa Coloma després de la dictadura i dirigent del PSUC. A Parlon li van oferir assumir el lideratge del partit després de la dimissió de Pere Navarro. Hi va dir que no. Ara, però, no tanca portes.

Text: Blanca Blay / Fotos: Jordi Borràs

Vas estudiar ciències polítiques. La teva passió per la política s'origina a la universitat?

Pensava fer dret, però em va arribar el programa de ciències polítiques, que, a més, era la primera promoció que podia fer-se com un cicle sencer, i em va agradar molt! Però jo no em volia dedicar a fer política. La meua idea era dedicar-me més a l'àmbit de la docència i tot el que estava més relacionat amb la teoria política. No pensava ser a la primera línia de l'acció política.

Com comença la teva vinculació amb el Partit dels Socialistes?

Vaig començar a implicar-me amb el PSC en el projecte que portava **Manuela de Madre** aquí a Santa Coloma, vaig anar a les reunions que es feien dels grups de dones i amb el treball que es feia per millorar els barris, les escoles... i em va agradar molt el perfil polític que ella representava. Llavors vaig començar amb la redacció de programes, muntant grups de treball... i al final m'hi vaig afiliar.

“El ‘cas Pretòria’ va ser un cop baix molt important. Sobretot per a la militància de base del PSC a Santa Coloma”

Quan vas ser nomenada alcaldessa de Santa Coloma, el 2009, ho feies en substitució de Bartomeu Muñoz, imputat en el cas de corrupció conegut per ‘cas Pretòria’. Com vas viure aquell moment?

Va ser un moment molt complicat també des del punt de vista personal. En aquells moments, jo

estava gairebé a mesos d'entrar com a eurodiputada al Parlament Europeu i, per tant, va ser una decisió complexa. Jo estava enfocada per fer política a l'àmbit europeu, però crec que vaig fer bé. Va ser una situació complicada per al partit, sobretot per a la militància de base —per a la gent que durant molts anys per ideologia o per sentiment era del PSC—, va ser un cop baix molt important. Tot i les dificultats, però, vaig fer el que tocava, quedar-me aquí i intentar refer el projecte, i sobretot el més important, que és refer els llaços de confiança amb la ciutadania, i només per això valia la pena.

Et va fer plantejar coses?

Els primers mesos, com que era tan frenètic, doncs no tenies gaire temps per reflexionar. Ara com ara, sí que en puc fer una valoració i crec que tot l'esforç i desgast personal ha valgut la pena. Va ser una molt bona oportunitat per, a partir d'una situació traumàtica, introduir ja llavors el que ara se simplifica com els paràmetres de la nova política. I aquest avantatge ja el portem.

Malgrat aquell presumpte cas de corrupció, en les eleccions de 2011 vas ser reelegida i en les municipals anteriors, les de 2015, també. Santa Coloma és un oasi socialista?

En l'àmbit de la política municipal tens molt marge de maniobra per poder gestionar un determinat model de fer política. Santa Coloma té una sèrie d'avantatges i de virtuts, i és que té un teixit associatiu molt potent i, per tant, molt implicat en el mateix esdevenidor de la ciutat, i això ens ha ajudat a fer bons programes de mandat, bons programes de govern, a saber definir les prioritats en el moment en què l'impacte de la crisi econòmica és molt salvatge. No podem deixar de banda que Santa Coloma és una ciutat amb una renda 'per capita' baixa, que tenim barris amb molta multiculturalitat, i que, per tant, hi ha tota una sèrie d'eixos relacionats amb la justícia social que hem pogut treballar molt bé. Si vols dir-ne oasi socialista, sí que en certa manera som una mica com la Gàl·lia; és veritat, però no és perquè sí: és perquè es fa una feina.

“El lloc on em vaig sentir més desubicada és com a diputada al Parlament”

A banda de regidora i diputada, com has estat en el passat, ara ets alcaldessa i també vicesecretària del PSC. Quin ha estat el teu moment polític que recordes amb més satisfacció? Per què? I el de més frustració?

Els de més satisfacció, els moments de reelecció com a alcaldessa perquè és el moment en què tu et revalides la confiança amb la ciutadania tot i que per a mi sempre són traumàtics aquests moments per les formes com vaig accedir a l'alcaldia; per tant, és satisfacció, però satisfacció continguda. Amb més frustració no he viscut cap moment de la meva vida política o de la meva contribució perquè és una cosa temporal. Potser on em vaig sentir més desubicada és com a diputada al Parlament. Els alcaldes i alcaldesses estem acostumats a treballar molt amb qüestions reals del dia a dia i l'acció parlamentària porta un altre ritme. No tens un contacte diari amb la gent ni planifiques acció de govern. Des del món local pots participar, pots ser a la cuina, i a mi això m'agrada.

Quan et preguntava per la frustració, pensava també frustració pels diferents moments i circumstàncies que ha viscut el PSC en els darrers anys.

El partit ha anat encaixant totes les complexitats que s'estaven produint en la societat catalana en les diferents variables, ja sigui el conflicte territorial Catalunya-Espanya, ja sigui els problemes de caràcter social... Hem patit una mica l'impacte de tots aquests canvis que, d'alguna manera, han polaritzat el debat. S'ha fet poca política quan calia, i això el PSC també ho ha patit en primera persona. Tampoc som un grup homogeni i no tots pensem de la mateixa manera; això és natural,

però no deixen de ser processos traumàtics quan companys i companyes que han estat al partit han marxat i estan en altres opcions polítiques.

“Si no expliques bé les decisions, com per exemple la modificació de l'article 135 de la Constitució que va fer el PSOE, la gent t'ho fa pagar a les urnes”

En una carta pública vas arribar a reconèixer que les velles formacions, incloent-hi el teu partit, no han estat capaces de posar-se radicalment al costat de la gent i que els temps de la vella política, plagada de secrets i de mitges veritats, havien de ser enterrats. A què et referies?

Un dels riscos que tenim els partits que portem més temps ocupant espais de poder és que, quan ocupes espais de poder i prens decisions, de vegades es desvirtua en el propi procés de la presa de decisió. Això pot generar frustració per part dels que t'han fet confiança perquè consideren que no has estat a l'altura dels seus anhels o perquè has pres decisions que els anaven en contra. Per tant, o les justifiques molt i molt bé i expliques, per exemple, per què has modificat la Constitució en un determinat moment, en el cas del PSOE quan va fer la modificació del 135, o evidentment la gent t'ho fa pagar a les urnes. D'una banda, hi ha el fet d'haver governat i haver pres decisions que de vegades han estat polèmiques o no s'han entès, i quedar-te aquí, o fer un procés d'obertura i adaptar-lo als nous temps. És el que jo plantejava en aquesta carta. Les noves formes estan vinculades als nous temps, i això requereix també una adaptació de les maneres de fer política. La gent està més formada, portem més anys en democràcia, necessitem introduir canvis en els instruments de regulació del mateix sistema democràtic, i això nosaltres ho hem d'abanderar i hem d'estar a l'altura de les circumstàncies. No pot ser que hi hagi gent que ens vegi en una posició immobiliària; avui dia, amb els nous lideratges i sobretot en l'àmbit local i amb la voluntat de pacte i diàleg que es pot obrir amb altres formacions noves, és difícil però s'ha d'intentar.

Abans deies que un partit no és homogeni. Has hagut d'entomar decisions amb les quals tu no estaves gens d'acord?

Jo crec que el PSC és el partit que més debats ha fet en els darrers temps obertament, tant a la militància de base com amb els càrrecs orgànics. S'ha debatut tot i s'ha decidit d'acord amb el que pensava la majoria. És clar, un partit no és homogeni, però ha de prendre decisions d'acord amb les majories que es dibuixen. El PSC ha parlat, ha debatut i ha pres decisions. N'hi ha en què ens sentim més còmodes; d'altres potser s'hi senten menys còmodes... Però s'ha d'acceptar el que diuen els teus òrgans de decisió.

En quina posició et sents més còmoda?

Jo estic còmoda quan un partit està al servei dels interessos dels ciutadans i de les ciutadanes, i per això des de l'àmbit del govern local és relativament fàcil deixar-te impregnar d'aquest sentit d'utilitarisme en el sentit filosòfic que deia **Stuart Mill**. Hem de ser útils per als ciutadans. De la gestualitat no en podem viure. Jo em sento còmoda contribuint a un model d'Estat del benestar que sigui just i que permeti fer de les polítiques públiques un actiu per redistribuir riquesa i generar oportunitats, i en aquesta línia estem treballant molts alcaldes i alcaldesses al territori. Hem estat treballant per garantir el dret de l'habitatge, hem estat pioners a multar entitats financeres que no complien el dret social de l'habitatge... Això dóna sentit a l'acció política. I després, en l'àmbit que ha eclipsat arreu, el nostre paper ha de ser el de fer possible trobar una solució amb la qual tots i totes ens puguem sentir còmodes.

“No crec que la solució dels problemes dels catalans sigui la independència”

Et refereixes al procés sobiranista, no? Aquesta solució que proposeu podria ser la celebració d'un referèndum?

Aquesta solució avui dia passa per entendre dues màximes. No crec que la solució dels problemes dels catalans i de les catalanes en tant que catalans, espanyols i europeus sigui la independència. Però no perquè sigui el cas de Catalunya, sinó perquè no crec que la solució sigui l'Estat nació com l'hem pensat en els seus 400 anys d'existència perquè som en un món global. Ni la nació ni la sobirania entesa en clau d'Estat són la solució dels problemes que tenim. Si volem garantir la governança democràtica a escala global, necessitem reforçar les interdependències en positiu. Avui dia tenim imposicions de lleis i de pressupostos i desregulació d'un marc mundial i d'un marc europeu. Els estats no tenen un paper decisiu; no funciona. Per tant, si volem ser més forts, això passa per regular millor les nostres interdependències, que no deixaran d'existir perquè ens separem i tinguem una nació sobirana més enllà d'Espanya.

Per on passa la solució doncs?

Primer hem d'aconseguir que els governs, en els seus diferents nivells, s'asseguin i parlin. Que proposin un marc federal de relacions entre el conjunt de nacionalitats que formen el model autonòmic actual i després el pas a escala europea. Hem de reformar el marc de relacions que és la Constitució i que ha d'avançar en un model que és un model federal que no només afecta les qüestions de relació entre territoris, sinó també les maneres de fer política, per garantir els drets de ciutadania en qualsevol part del territori.

“No estic en contra del referèndum. El que em preocupa és anar fent passos sense buscar espais de concertació”

Per tant, descartem el referèndum?

Segurament, si fem un referèndum per decidir si Catalunya és independent o no, els resultats probables i possibles que tindrem, com en altres llocs on s'han iniciat aquests processos, serà un cinquanta-cinquanta. Aproximadament. Per tant, el referèndum tampoc serà la solució. Ens trobarem en uns percentatges molt semblants als que ens hem trobat en aquestes eleccions plebiscitàries del 27-S. Jo no estic en contra del referèndum; el que sí que em preocupa és que anem fent passos cap endavant i generant debats artificials sense buscar els espais de concertació i de solució.

Aquests espais no estan esgotats ja?

Estan esgotats perquè això ha alimentat la carrera partidista. Estan esgotats perquè tothom ha negociat en clau de joc suma zero. Això és teoria de jocs: ningú està disposat a cedir per arribar a un mínim comú denominador. Ningú es mou de les seves posicions originals i, és clar, està esgotat el diàleg. Però això no és madur, no és propi d'un sistema democràtic.

“Hi ha una escenificació constant, una mica com una Guerra Freda. I, mentrestant, anem perdent oportunitats”

Quan dius tothom, vols dir tothom?

Sí, és a dir, qui té la capacitat negociadora, que és el Govern de Catalunya i el Govern d'Espanya. Fins ara, amb el Partit Popular no es pot negociar res perquè és un no per sistema a tot: millorar el finançament? No. Reconèixer la singularitat històrica de Catalunya? No. Treballar per un pacte fiscal? No. Doncs així és impossible. Però, si davant d'això l'única solució és el trencament, estàs evidenciant la frustració i estàs fent de la frustració agenda política. I darrere d'això hi ha molta gent. Hem d'intentar trobar solucions possibles, que poden arribar a ser revolucionàries. Però el que jo veig és una escenificació constant, una mica com una Guerra Freda. I, mentrestant, estem perdent oportunitats molt importants a escala de política d'Estat, o d'estats. Per sort, la política municipal pot esquivar aquesta realitat i podem trobar xarxes de treball en comú. No només a Catalunya i a Espanya, però on realment està succeint la vida política en el sentit ampli de la paraula és a les ciutats.

Abans comentaves que persones del partit han optat per altres opcions polítiques. És l'augment per l'opció independentista i insistir en el discurs federalista una fuita de socialistes?

Les variables ideològiques, identitàries que et porten en un determinat moment a canviar d'opció política... No sé què és el que et porta a prendre aquest tipus de decisió. El que no ens podem permetre els que ens dediquem a la política és no explorar els recorreguts fins a les últimes conseqüències de la negociació política. Les immediateses, les mitges veritats... Requerim com a societat i sobretot els que ens dediquem a fer política, a fer un cert 'reset'. Recuperar allò del "keep calm" una mica, i fer la política virtuosa. Hem d'intentar trobar els punts d'entesa perquè, si no, no és gestionable.

Una de les crítiques que s'han fet al PSC és fotografiar-se al costat del PP i de Ciutadans en contra del procés sobiranista.

Això és una trampa democràtica tan deplorable... És com si, quan es va votar l'Estatut, nosaltres haguéssim dit que ERC votava amb el PP en contra de l'Estatut; votaven per raons clarament diferents malgrat que votessin el mateix. No hi ha res de més horrorós que el sectarisme i fer política de blocs; això mata el debat i mata els matisos i, si ho fas, mai tindràs cap possibilitat de trobar aliats fins i tot en la defensa dels teus arguments. Contínuament es fa política en el discurs amb les formes, però al final, si polaritzes el debat, llavors no hi ha manera d'avançar ni de trobar els punts d'entesa. Qui fa aquest tipus d'argument s'equivoca molt i precisament va en contra d'un sistema democràtic de partits, fort i legitimat.

"L'ideal seria sumar forces entre el PSOE i Podem. Però no tenim majoria"

A escala estatal, què suposaria per a tu un pacte PSOE-PP?

És antinatural. Un pacte PP-PSOE no es pot produir perquè molts ens donaríem de baixa del partit.

Pedro Sánchez enviava aquests darrers dies un missatge a Pablo Iglesias, dient que les forces del canvi tenen molt en comú. Però, mentre el PSOE no accepti fer un referèndum, serà un carreró sense sortida? Ha arribat el moment que el PSOE cedeixi?

Doncs no ho sé; depèn de com vagin les negociacions. Aquí l'ideal seria sumar tots dos grups, és a dir, si tinguéssim majoria junts. Però no la tenim i en el moment en què no la tenim el tema perquè el PP no governi no pot ser aquest. D'altra banda, és el partit més votat i és el que té dret a

configurar un Govern, però no ho podrà fer fàcilment. El que hem d'intentar és ser capaços de pactar un programa que ens porti a poder governar a les esquerres però no amb els principis maximalistes perquè, si no, no governarem.

“Carme Chacón té una posició molt unionista. Si el debat del 27-S se centrava en el tema nacional, era fàcil alimentar la crítica”

La victòria d'En Comú Podem en les generals va ser indiscutible. Quina valoració fas dels resultats del PSC? Alguns van criticar que retornés la figura de Carme Chacón per encapçalar la llista.

Com es qüestionen els líders és molt de la premsa rosa, però la Carme Chacón s'hi va presentar i va tenir la confiança del partit. No es va presentar cap persona més; per tant, ella és la persona legitimada en aquest cas i avalada pel partit per liderar aquesta candidatura. Ara no té sentit dir que hauríem pogut tenir millors resultats amb un altre perfil. És veritat que, si tornem a voler jugar amb els espais més delicats, doncs tornem al de sempre: Carme Chacón té una posició molt unionista i és veritat que, si ens centrem només en el tema nacional-territorial, a ella és fàcil treure-li determinats fets que són fàcils d'alimentar en la crítica si estem exasperats en el debat de qui és més favorable a la independència o no. Els resultats són els que vam tenir i, en tot cas, seran altres variables, no el fet que ella encapçalés la llista, les que van influir-hi.

En les eleccions passades, tant en les de setembre com en les de desembre, l'anomenat 'cinturó roig' de l'Àrea Metropolitana de Barcelona ha estat d'altres colors o, si més no, s'ha volgut així: taronja de Ciutadans, lila de Podem.

Primer en les eleccions autonòmiques va tornar-se taronja. I, en canvi, en les generals s'ha tornat lila. Això ens dona un missatge. Hi ha un fenomen que és la introducció de la variable plató de televisió superant els mítings tradicionals. I aquí la capacitat d'incidir sobre l'opinió pública, sobre el vot que tenen aquest tipus de programes, hi ha estat present. Ciutadans va comptar amb una campanya mediàtica molt forta per a les autonòmiques, se'ls va presentar com l'opció més clara per aturar l'independentisme, i això va quallar sobre determinats sectors. En el cas de les eleccions al Congrés, a Catalunya ha jugat molt a favor el paper de l'alcalde de Barcelona, l'Ada Colau, i tot el que és la visualització dels sectors més joves i transformadors per parar el Partit Popular, i molta gent ha interpretat que el projecte d'En Comú Podem era el que tenia més garanties per aturar el Partit Popular, i per això han arribat a ser primera força a Catalunya. De vegades es fa política per contrarestar allò que no ens agrada. En el seu moment això va beneficiar Ciutadans, i van arribar a ser segona força al Parlament de Catalunya —i això ens ho hauríem de fer mirar entre tots i totes—, i en el cas d'Espanya molta gent a Catalunya va interpretar que Podem era una opció de vot més ferma per parar els peus al Partit Popular.

“Veig positiva l'arribada de Podem. Però em preocupa que l'eix esquerra-dreta quedi diluït per allò de nova i vella política”

Veus positiu que Podem i les noves confluències d'esquerres hagin entrat a ajuntaments, al Parlament i ara també al Congrés?

Jo crec que sí perquè, en el moment en què formes part de les institucions, la teva presència és important però alhora també aprens a relacionar-te, a pactar, a dialogar, a cedir en les posicions més dures del teu programa per arribar a acords. La governabilitat passa de vegades per moure

posicions. Jo no parlaria tant de la vella i la nova política enfrontada pel temps de vida dels partits, sinó per les maneres de fer. És un procés d'aprenentatge mutu que es genera en aquesta segona mena de transició gairebé generacional i que va ocupant els espais de poder polític de les diferents opcions de la clivella tradicional esquerra-dreta. A mi el que em preocupa és que l'eix esquerra-dreta quedi diluït per la política nova i la política vella perquè això té trampa: a la llarga dilueix els principis ideològics.

Sempre has dit que vols culminar el projecte de ciutat. El 2014, però, en algun diari va publicar-se que havies acceptat presentar-te a primera secretària del PSC, després del buit de Pere Navarro. Per què finalment no vas voler liderar el PSC?

Tothom se sent molt honorat quan algú li fa la confiança per dir "pensem que ets la persona adequada" i mai podré estar suficientment agraïda al partit i a la base de companys i companyes que van pensar que jo podia ser aquesta persona. Ara bé, en aquell moment no estava en condicions de poder assumir el lideratge del partit perquè el meu cordó umbilical amb la política, i amb això tornem a l'inici, és aquesta ciutat, és Santa Coloma. La dedicació que en aquells moments em reclamava el partit em portava a renunciar al que per a mi era cabdal, que era Santa Coloma i les eleccions municipals.

Això vol dir que tanques la porta a liderar el PSC en un futur també?

No ho sé, al juliol suposo que tindrem un congrés i llavors ho hem de veure. Mai et pots tancar cap porta.